

LIETUVOS RESPUBLIKOS GINKLŲ IR ŠAUDMENŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-705 2, 12 IR 25 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo pakeitimo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Parengti Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas) paskatino atsiradusi būtinybė Lietuvos viešojo administravimo institucijoms prisidėti prie Europos Sąjungos ir kitų tarptautinių donorų lėšomis finansuojamų pagalbos Ukrainai skirtų projektų, kuriais siekiama prisidėti prie taikos ir stabilumo palaikymo regione ir už jo ribų, įgyvendinimo.

2021 m. kovo 22 d. Tarybos sprendimu 2021/509 buvo sukurta Europos taikos priemonė (toliau – ETP). Šiai priemonei numatytas daugiau kaip 17 mlrd. eurų vertės fondas, finansuojamas ne iš Europos Sąjungos biudžeto septynerių metų laikotarpiu (2021–2027 m.). ETP projektų pagrindinis tikslas – padėti stiprinti paramos gavėjų gynybos pajėgas, didinti nacionalinį saugumą, stabilumą ir atsparumą gynybos sektoriuje laikantis bendros Europos Sąjungos politikos šalies paramos gavėjos atžvilgiu. Kad būtų pasiektas nustatytas tikslas, šalių paramos gavėjų ginkluotosios pajėgos aprūpinamos reikalinga medicinine, inžinerine, išminavimo įranga, transporto priemonėmis, taigi pagal šios priemonės projektus perkama įranga yra skirta civiliniam arba kariniam naudojimui ir nėra laikoma ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis, jų dalimis (toliau – ginklai).

Pasikeitus geopolitinei situacijai ir Rusijai užpuolus Ukrainą, imta ne tik faktiškai įgyvendinti ETP, bet Europos Komisija ir kiti tarptautiniai donoriai pradėjo rodyti iniciatyvas, kad ETP ir panašius projektus, kuriais siekiama prisidėti prie taikos ir stabilumo palaikymo regione ir už jo ribų, įgyvendintų Lietuvos institucijos, turinčios Europos Komisijos reikalaujamą ilgametę projektų valdymo ir įgyvendinimo patirtį bei specialią Europos Komisijos akreditaciją (tai esminiai kriterijai, į kuriuos atsižvelgia Europos Komisija, pavesdama institucijai įgyvendinti ETP ar kitus projektus). Iki Rusijos invazijos į Ukrainą pradžios Lietuvos institucijos neįgyvendino nė vieno tokio projekto, o nuo invazijos pradžios Lietuvai yra patikėta įgyvendinti septynis tokius projektus, kurių bendra vertė yra didesnė nei 100 mln. eurų. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pirmasis ETP priemonės projektas, skirtas Ukrainos ginkluotosioms pajėgoms, netrukus po invazijos pradžios buvo patikėtas įgyvendinti būtent Lietuvos institucijai – viešajai įstaigai Centrinei projektų valdymo agentūrai (toliau – CPVA).

Paprastai siekiant įgyvendinti tarptautinių donorų lėšomis finansuojamus projektus, būtina turėti specialią tarptautinio donoro suteiktą akreditaciją, kuri patvirtina, kad projektą įgyvendinanti institucija turi reikalaujamą projektų valdymo ir kontrolės sistemą bei atitinka kitus tarptautinio donoro keliamus reikalavimus. Europos Sąjungos finansuojamus projektus, įskaitant ETP projektus, gali įgyvendinti tik specialią Europos Komisijos akreditaciją turinčios valstybių narių įstaigos. Ši akreditacija suteikiama įstaigoms, atitinkančioms Europos Komisijos nustatytus Europos Sąjungos standartų vertinimo (angl. EU Pillars Assessment) kriterijus¹. Iš Lietuvos Respublikos viešojo administravimo institucijų tokią akreditaciją šiuo metu turi ir ETP projektus vykdo tik CPVA.

Įgyvendindama šiuos projektus, CPVA pati rengia prekių technines specifikacijas, vykdo viešojo pirkimo procedūras, sudaro trišales viešojo pirkimo–pardavimo sutartis (šalys – CPVA kaip mokėtojas, tiekėjas ir užsienio šalių ginkluotosios pajėgos kaip pirkėjas bei kartu galutinis naudos

---

¹ Detalesnę informaciją apie šį vertinimą galima rasti 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 154 straipsnyje bei 2019 m. balandžio 17 d. Komisijos sprendime dėl ramsčiais pagrįstos metodikos, naudojamos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046, naujos techninės užduoties nustatymo.

gavėjas), rūpinasi tinkamu viešojo pirkimo–pardavimo sutarties įvykdymu bei prekės pristatymu užsienio šalies galutiniam naudos gavėjui.

Nors šiuo metu ETP projektus įgyvendinti tinkamą akreditaciją turi tik CPVA, tačiau ateityje tokią teisę galėtų įgyti ir kiti Lietuvos viešojo administravimo subjektai, įgyvendinę Europos Komisijos bei kitų tarptautinių donorų keliamus reikalavimus jų paramos projektų vykdytojams.

Atsižvelgiant į ETP tikslus bei į esamą geopolitinę situaciją dėl Rusijos pradėto ir vykdomo karo Ukrainoje, didėja poreikis pirkti paramos gavėjai Ukrainai įrangą ar produktus, kurie pagal Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymą yra laikomi A kategorijos ginklais. Be to, dėl sudėtingos geopolitinės situacijos, skatinančios Europos Sąjungos šalis stiprinti savo gynybos pajėgumus, iš esmės visų ETP ir kitų panašių projektų, skirtų palaikyti taiką ir stabilumą regione, dalimi tampa įranga ar produktai, kurie pagal Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymą yra laikomi A kategorijos ginklais. Tokius projektus paprastai inicijuoja Europos Komisija, sprendimą priima atsakinga Europos Sąjungos institucija (pvz., Europos Taryba, Europos Komisija), o sprendimo priėmimo procese, vadovaujantis Europos Sąjungos vidaus teisės aktais, dalyvauja valstybių narių, įskaitant mūsų šalies Užsienio reikalų ministerijos ir (ar) Krašto apsaugos ministerijos atstovai. Lietuvos viešojo administravimo subjektams, įgyvendinantiems tiek ETP, tiek kitų tarptautinių donorų paramos projektus, tikslinga dalyvauti ir įgyvendinti projektus, kurių esmė būtų ir A kategorijos ginklų pirkimo–pardavimo sandorių organizavimas paramos gavėjos Ukrainos naudai. Toks išitraukimas ir dalyvavimas įgyvendinant projektus atitiktų Lietuvos užsienio politikos tikslus ir prisidėtų prie taikos ir stabilumo palaikymo regione ir už jo ribų.

Atkreiptinas dėmesys, kad ETP ar kitų paramos projektų vykdytojų veikla organizuojant pirkimo–pardavimo sandorius ir taip įgyvendinant projektus A kategorijos ginklų pirkimo organizavimo atveju iš esmės atitiktų tarpininkavimo veiklą pagal Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymą. Tačiau pagal galiojančią Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 25 straipsnio 1 dalį tarpininko veikla dėl A kategorijos ginklų yra draudžiama. Taigi ETP ar kitų galimų paramos projektų vykdytojas pagal galiojančią teisinį reglamentavimą neturi teisės organizuoti, t. y. tarpininkauti dėl A kategorijos ginklų pirkimo–pardavimo sandorių sudarymo ir tokiu būdu praranda bet kokią galimybę įgyvendinti dalį ETP bei kitų projektų, skirtų Ukrainai, kadangi jie yra susiję būtent su A kategorijos ginklų pirkimu. Dėl šios priežasties Lietuvos viešojo administravimo institucijos neturi galimybės tinkamai, visa apimtimi prisidėti prie Lietuvos užsienio politikos bei pagalbos Ukrainai įgyvendinimo. Taip pat mūsų šalies institucijos tampa nelygiavertėmis konkurentėmis kitų šalių institucijoms, dalyvaujančioms įgyvendinant ETP ir kitus panašius projektus, kurios tokią teisę turi. Tai savo ruožtu ilgesniu ir net artimiausiu laikotarpiu gali lemti, kad Lietuva, kaip šalis, kurios institucijos (šiuo metu – CPVA), veikiančios ETP srityje, iš šių projektų įgyvendinimo bus apskritai eliminuotos. Pažymėtina, jog ginklai nėra ir negali būti vystomojo bendradarbiavimo ar humanitarinės pagalbos objektas, todėl teisiniai santykiai, susiję su ginklų, įskaitant A kategorijos, apyvarta (šio Įstatymo projekto kontekste – tarpininkavimo veikla) nėra Lietuvos Respublikos vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo reguliavimo objektas. Tačiau kadangi, kaip minėta, ETP projektuose tik dalis perkamos įrangos yra laikoma ginklais, ta jų dalimi, kuri nėra skirta ginklų pirkimui finansuoti, yra realizuojami ir vystomojo bendradarbiavimo tikslai. Atsižvelgiant į tai, kad ETP ir kitais tarptautinių donorų lėšomis finansuojamais projektais, kurių tik dalis yra susijusi su ginklais, yra prisidedama ir prie vystomojo bendradarbiavimo politikos tikslų įgyvendinimo, Įstatymo projektas prisidės prie galimybės CPVA ir kitoms viešojo administravimo institucijoms efektyviau įgyvendinti Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo 7 straipsnio 7 dalyje numatytas funkcijas².

Tarpininkavimas yra laikomas komercine veikla, ir tokie Lietuvos viešojo administravimo subjektai kaip CPVA, kuri pagal savo įstatus nėra pelno siekianti organizacija, gali tapti tarpininkais

² 7. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos Vyriausybės nustatyta tvarka:

1) pagal kompetenciją priima sprendimus dėl dalyvavimo vystomojo bendradarbiavimo veikloje;
2) priima sprendimą teikti paraišką dėl dalyvavimo tarptautinių donorų skelbiamame vystomojo bendradarbiavimo projekte savarankiškai arba kartu su atitinkamą kompetenciją turinčiu fiziniu ar juridiniu asmeniu.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo prasme. Atkreiptinas dėmesys, kad Europos Parlamento ir Tarybos 2021 m. kovo 24 d. direktyvos (ES) 2021/555 dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės (kodifikuota redakcija) (toliau – Direktyva) preambulės 5 punkte nurodoma, kad „direktyvos tikslais tarpininko apibrėžtis turėtų apimti *bet kuri* fizinį ar juridinį asmenį“, kitaip tariant, Direktyvoje asmenims, kurie siekia tapti tarpininkais, nekeliamas reikalavimas siekti pelno ir šiuo atveju yra svarbūs atliekami veiksmai, t. y. pirkimo–pardavimo (prekybos) sandorių organizavimas. Pagal Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymą viešosioms įstaigoms nėra draudžiama vykdyti ekonominę veiklą, nepaisant to, kad jos yra ne pelno siekiantys juridiniai asmenys. Tik tokiu atveju viešosios įstaigos ekonominė veikla turi būti apibrėžta įstaigos įstatuose (8 straipsnio 3 dalies 2 punktas), o gautą perviršį (pelną) draudžiama skirti kitiems veiklos tikslams negu nustatyta viešosios įstaigos įstatuose (3 straipsnio 2 dalies 2 punktas). Taigi viešosios įstaigos, siekdamos organizuoti pirkimo–pardavimo sandorius dėl A kategorijos ginklų, galėtų (jei tokia ekonominė veikla nustatyta jų įstatuose) ir turėtų kreiptis į licencijuojančią įstaigą dėl tarpininko pažymėjimo išdavimo Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo nustatyta tvarka, jeigu būtų leidžiama užsiimti tarpininkavimo veikla dėl A kategorijos ginklų. A kategorijos ginklų pirkimo–pardavimo sandorių organizavimas (veiklos vykdymas – konkrečių sandorių organizavimas) turėtų būti vykdomas laikantis Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 25 straipsnio ir Strateginių prekių kontrolės įstatymo nustatytos tvarkos.

Įstatymo projekto tikslas – sudaryti galimybę Europos Komisijos ir kitų tarptautinių donorų pripažintiems Lietuvos Respublikos viešojo administravimo subjektams (toliau – viešojo administravimo subjektai) įgyvendinti užsienio šalims, kurioms nėra taikomos tarptautinės sankcijos, įgyvendinamos pagal Tarptautinių sankcijų įstatymą ir (ar) kurios atitinka Sutartyje dėl prekybos ginklais³ ir Bendrojoje pozicijoje 208/944/BUSP nurodytus kriterijus, skirtus projektus, kai viena iš šių subjektų vykdomų veiklų yra A kategorijos ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių, skirtų šaliai paramos gavėjai, įgijimo viešojo pirkimo būdu organizavimas šalies paramos gavėjos naudai.

Parengto Įstatymo projekto uždaviniai:

1. nustatyti išimtį ir leisti vykdyti tarpininkavimo veiklą dėl A kategorijos ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių tuo atveju, kai ją vykdo Lietuvos valstybės ir (ar) tarptautinių donorų lėšomis finansuojamus projektus įgyvendinantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo subjektas, numatytas tarptautinio donoro sprendime ar tarptautinių donorų pasirašytame susitarime ir (ar) viešojo administravimo subjekto su tarptautiniu donoru sudarytoje dvišalėje sutartyje;

2. sudaryti sąlygas didinti Lietuvos institucijų konkurencingumą tarptautinėje rinkoje varžantis su kitų Europos Sąjungos valstybių institucijomis dėl ETP ir kitų panašių projektų įgyvendinimo, tokiu būdu sudarant galimybę Lietuvos viešojo administravimo subjektams prisidėti prie Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo tikslų ir siekio prisidėti prie taikos ir stabilumo palaikymo regione ir už jo ribų įgyvendinimo. Dėl sudėtingos geopolitinės situacijos, skatinančios Europos Sąjungos šalis stiprinti savo gynybos pajėgumus, visų ETP ir kitų panašių projektų dalimi tampa įranga ar produktai, kurie pagal Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymą yra laikomi A kategorijos ginklais. Todėl jau dabar Lietuvos institucijos praranda galimybę įgyti teisę įgyvendinti naujus tokius projektus. Mūsų šalies institucijos taip pat praranda galimybę pagalbos Ukrainos kariuomenei srityje bendradarbiauti su NATO. Nepriėmus Įstatymo projekto Lietuvos institucijos negalės įgyvendinti nė vieno naujo ETP projekto nei projekto padedant Ukrainos kariuomenei ir toliau neturės galimybių bendradarbiauti su NATO. Tuo tarpu priėmus Įstatymo projektą Lietuvos institucijų įgyvendinamų ETP ir panašių projektų vertė galėtų viršyti 500 000 000 eurų ir daugiau. Konkretus projektų skaičius bei jų vertė, kuriuos dėl Įstatymo projekto mūsų šalies institucijos galėtų įgyvendinti, priklauso nuo tarptautinių donorų skiriamo finansavimo, kuris nuolat kinta, ir nuo to, kaip greitai ir kokybiškai mūsų šalies institucijos įgyvendins joms patikėtus projektus bei nuo mūsų šalies institucijų aktyvumo bendradarbiaujant su tarptautiniais donoriais pagalbos užsienio šalims srityje.

³ [XII-1369 Lietuvos Respublikos įstatymas dėl Sutarties dėl prekybos ginklais ratifikavimo \(Irs.lt\)](#)

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė CPVA (direktorė Lidija Kašubienė, tel. +370 640 15 908) Ukrainos ir taikos investicijų skyriaus vadovė Eglė Uleckienė (tel. +370 608 43 782, el. p. e.uleckiene@cpva.lt) ir Teisės ir pirkimų skyriaus vadovė Dalia Vinklerė (tel. +370 689 29 172, el. p. d.viklere@cpva.lt), bendradarbiaudama su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (ministrė Agnė Bilotaitė, tel. +370 5 271 7201) Viešojo saugumo politikos grupės (vadovas Darius Domarkas, tel. +370 5 271 8881) patarėja Jurgita Žilinskaite (tel. +370 5 271 8322, el. p. jurgita.zilinskaite@vrm.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Pagal galiojančią Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 25 straipsnio 1 dalies redakciją tarpininkavimo dėl A kategorijos ginklų veikla yra draudžiama, todėl Lietuvos viešojo administravimo subjektai, kuriuos Europos Komisija ar kiti tarptautiniai donoriai kviečia įgyvendinti ETP ar panašius projektus, neturi galimybių organizuoti pirkimo–pardavimo sandorių dėl A kategorijos ginklų, t. y. atlikti viešųjų pirkimų procedūrų dėl A kategorijos ginklų, sudaryti viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių, rūpintis jų tinkamu įvykdymu – negali vykdyti tų veiklų, kurios būtinos naujiems ETP bei kitiems panašioms projektams įgyvendinti, kai ši veikla būtų vykdoma būtent dėl A kategorijos ginklų.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projekto 1 straipsniu siūloma papildyti keičiamą įstatymą sąvoka „tarptautiniai donoriai“. Šis siūlymas teikiamas atsižvelgiant į tai, kad keitimas orientuotas būtent į aiškiai apibrėžto subjektų rato (tarptautinių donorų) lėšomis finansuojamus projektus. Be to, atkreiptinas dėmesys į tai, kad tarptautinis donoras turi atitikti Lietuvos pasirinktos europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus. Šiuo metu sąvoka „tarptautiniai donoriai“ yra apibrėžta Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatyme. Tačiau ji nėra tinkama Įstatymo projektu siūlomo reguliavimo kontekste. Tarptautiniu donoru pagal Įstatymo projektu siūlomą sąvoką negalėtų būti fizinis asmuo. Tuo tarpu pagal Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatyme esančią tarptautinio donoro sąvoką donoru gali būti bet kuris subjektas (įskaitant fizinius asmenis), dalyvaujantis vystomojo bendradarbiavimo veikloje ar teikiantis humanitarinę pagalbą. Nėra tinkamas ir tarptautinio donoro sąvokos susiejimas su dalyvavimu vystomojo bendradarbiavimo veikloje ar teikiant humanitarinę pagalbą, nes ginklai nėra ir negali būti vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos objektas. Be to, Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatyme pateikta tarptautinio donoro sąvoka nustato subjektų, kurie galėtų būti laikomi tarptautiniais donorais, ratą kur kas platesnį nei siūloma apibrėžti Įstatymo projektu. Ginklų, kuriems nustatomos ypatingos tarptautinės, Europos Sąjungos ir nacionalinės taisyklės (ypač pavojingiausių A kategorijos), kontekste, įskaitant bendradarbiavimą tik su patikimomis šalimis, tai nėra tinkama.

Įstatymo projekto 3 straipsniu siūloma pakeisti keičiamo įstatymo 25 straipsnio 1 dalį numatant išimtį, kad ginklų prekybos tarpininko veikla dėl A kategorijos ginklų leidžiama tik tuo atveju, kai viešojo administravimo subjektai, numatyti tarptautinio donoro sprendime ar tarptautinių donorų pasirašytame susitarime ir (ar) Lietuvos viešojo administravimo subjekto su tarptautinių donorų sudarytoje dvišalėje sutartyje, įgyvendindami Lietuvos valstybės ir (ar) tarptautinių donorų lėšomis finansuojamus projektus dėl finansinės paramos teikimo užsienio valstybei, kuriai nėra taikomos tarptautinės sankcijos, įgyvendinamos pagal Tarptautinių sankcijų įstatymą, ir (ar) kuri atitinka Sutartyje dėl prekybos ginklais ir Bendrojoje pozicijoje 208/944/BUSP nurodytus kriterijus, ir (ar) jos institucijoms, veikia kaip tarpininkai. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo pakeitimu nesiūloma konkrečiai apibrėžti, kokius Lietuvos valstybės ir (ar) tarptautinių donorų lėšomis finansuojamus projektus turėtų įgyvendinti viešojo administravimo subjektai. Siekiama neapriboti mūsų šalies viešojo administravimo subjektų galimybių varžytis dėl įvairių Lietuvos ir mūsų partnerių (tarptautinių donorų) finansuojamų projektų bei juos įgyvendinti. Tarptautiniai donoriai finansuoja

labai platų projektų spektrą, kaskart atsiranda vis naujos projektų rūšys bei jų finansavimo šaltiniai. Pvz., 2021 m. sukurta ETP veiksmams pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką finansuoti siekiant užkirsti kelią konfliktams, išsaugoti taiką ir stiprinti tarptautinį saugumą ir stabilumą. Šiuo metu CPVA įgyvendina ETP projektus, Europos Sąjungos lėšomis finansuojamus Ukrainos išminavimo projektus, atsirado bendradarbiavimo su Šiaurės Atlanto sutarties organizacija (NATO) iniciatyva. Ateityje mūsų šalies institucijos gali būti pakviestos įgyvendinti tokius tarptautinių donorų lėšomis finansuojamus projektus, į kuriuos šiuo metu dar nėra įsitraukusi nė viena Lietuvos institucija ir (ar) kurie mūsų šalies institucijoms dar net nėra žinomi. Taigi kadangi, kaip minėta, tarptautinių projektų spektras yra labai platus, nėra įmanoma ir tikslinga apibrėžti baigtinės projektų apimties.

Esant šioje išimtyje nustatytiems kriterijams, nurodytiems Lietuvos viešojo administravimo subjektams leidžiama organizuoti pirkimo–pardavimo sutarčių sudarymą dėl užsienio valstybėms ir (ar) jų institucijoms skirtų A kategorijos ginklų. Atkreiptinas dėmesys, kad nenurodant, su kuo įgalioji subjektai sudaro sutartis, siekiama neapriboti viešojo administravimo subjektų galimybių vykdyti projektus. Pvz., įprastai CPVA vykdomuose projektuose yra sudaromos trišalės viešojo pirkimo–pardavimo sutartys (šalys: CPVA kaip mokėtojas, tiekėjas ir užsienio šalių ginkluotosios pajėgos kaip pirkėjas). Tačiau kitu atveju arba kitas administravimo subjektas galėtų taikyti dvišalių ar kitą (pvz., keturšalių ar pan.) sutarčių schemą.

Svarbu paminėti ir tai, kad tarpininkavimas būtų galimas vykdant projektus tik toms užsienio šalims, kurioms nėra taikomos tarptautinės sankcijos, įgyvendinamos pagal Tarptautinių sankcijų įstatymą ir (ar) kurios atitinka Sutartyje dėl prekybos ginklais ir Bendrojoje pozicijoje 208/944/BUSP nurodytus kriterijus.

Pasiūlymu taip pat siekiama suteikti galimybę Lietuvos viešojo administravimo institucijoms organizuoti pirkimo–pardavimo sandorius dėl A kategorijos ginklų ir Lietuvos valstybės lėšomis. Tai gali būti reikalinga, pvz., atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos suburtos Ukrainos išminavimo koalicijos poreikius; taip pat atsižvelgiant į tai, kad tam tikrais atvejais tarptautinių donorų projektuose (pvz., skirtuose Ukrainai) prašoma ar siekiama, kad institucijos, kuri įgyvendina projektą, šalis prie projekto taip pat prisidėtų tam tikra, nors ir minimalia paramos suma.

Kadangi pagal siūlomą išimtį viešojo administravimo subjektai, vykdydami projektus, iš esmės veiktų kaip tarpininkai, būtina nustatyti reikalavimus, kokiomis sąlygomis tokia veikla galėtų būti vykdoma, todėl Įstatymo projektu taip pat siūloma papildyti keičiamo įstatymo 25 straipsnį 15 dalimi, joje numatant, kad tarpininkas, pageidaujantis teikti tarpininkavimo paslaugas dėl A kategorijos ginklų, privalo savo veiklą vykdyti vadovaudamasis Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 25 straipsnio ir Strateginių prekių kontrolės įstatymo nustatyta tvarka.

Pritarus Įstatymo projektui, bet kuriam Lietuvos viešojo administravimo subjektui, įgijusiam reikalingą akreditaciją, būtų sudaryta galimybė teisės aktų nustatyta tvarka organizuoti pirkimo–pardavimo sandorius dėl A kategorijos ginklų. Tai netiesiogiai prisidėtų prie Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo tikslų įgyvendinimo, taip pat prisidėtų prie Lietuvos siekio palaikyti taiką ir stabilumą regione ir už jo ribų bei efektyvesnės pagalbos Ukrainai suteikimo. Be to, tai padidintų Lietuvos viešojo administravimo subjektų, atitinkančių tarptautinių donorų reikalavimus, keliamus siekiant įgyvendinti projektus užsienio šalyse, konkurencinį pranašumą visoje Europos Sąjungoje, sukurtų pridėtinę vertę ir mūsų valstybei (tiek ekonominę, tiek politinę). Pagal Įstatymo projekte siūlomą reguliavimą Lietuvos viešojo administravimo subjektai galėtų tarpininkauti dėl A kategorijos ginklų prekybos sandorių, t. y. parengtų įrangos, kuri laikoma ginklu, techninę specifikaciją, atliktų pirkimo procedūras, pasirašytų pirkimo–pardavimo sutartis, rūpintųsi pirkimo–pardavimo sutarčių tinkamu įvykdymu bei apmokėtų už prekes; tačiau prekė niekada netaptų mūsų šalies viešojo administravimo subjekto nuosavybe, nes, kaip nurodyta anksčiau, užsienio šalims skirtuose visuose projektuose pasirašomos trišalės viešojo pirkimo–pardavimo sutartys, pagal kurias Lietuvos viešojo administravimo subjektas (įgyvendinantis tarptautinių donorų lėšomis finansuojamą projektą) yra mokėtojas, o pirkėjas ir galutinis naudos gavėjas yra užsienio šalies institucija.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Įstatymo projektu siekiama didinti Europos Komisijos ir kitų tarptautinių donorų pripažintų Lietuvos institucijų, įgyvendinančių užsienio šalims skirtus projektus, konkurencingumą, kartu sukuriant pridėtinę vertę Lietuvos ekonomikai, gynybos pramonei bei didinant Lietuvos tarptautinį žinomumą. Be to, Įstatymo projektas prisidės prie Lietuvos vaidmens stiprinimo tarptautiniu mastu.

Poveikis ekonomikai. Kuo daugiau ETP bei kitų tarptautinių donorų lėšomis finansuojamų projektų užsienyje įgyvendina Lietuvos institucijos, tuo daugiau naujų rinkų atsiveria Lietuvos verslui. Ne mažiau kaip pusę CPVA vykdomų tarptautinių viešųjų pirkimų ir apie 80 proc. supaprastintų viešųjų pirkimų, kurių rezultatai finansuojami tarptautinių donorų lėšomis, laimi Lietuvos tiekėjai. Tai lemia tas faktas, kad būtent Lietuvos verslas geriausiai išmano viešuosius pirkimus reglamentuojančią Lietuvos teisinę bazę. Supaprastintus pirkimus reglamentuoja tik nacionalinė teisė. Todėl atliekant šiuos pirkimus yra galimybė dažnu atveju apklausti tik ir (arba) daugiausia Lietuvos tiekėjus. Lietuvos įmonė, sėkmingai įvykdžiusi sutartį užsienio šalyje, joje įgyja gerą reputaciją, turi galimybę joje užmegzti ekonominius santykius ir toliau žengti į tos šalies rinką. Be to, Lietuvos ūkio subjektui sėkmingai įvykdžius Lietuvos institucijos vykdyto pirkimo sutartį, dėl sukauptos patirties atsiranda didesnė tikimybė laimėti ir kitų šalių institucijų vykdomus pirkimus.

Lietuvos institucijai (CPVA ir kt.) vykdant vis daugiau užsienio šalių institucijoms skirtų viešųjų pirkimų, didėja Lietuvos kaip patikimos partnerės viešųjų pirkimų vykdymo srityje matomumas, o tai savo ruožtu didina galimybę, kad Lietuvos institucijos bus pasitelktos tarptautinių organizacijų (pvz., NATO) bei valstybių vykdomiems bendriems pirkimams. Pvz., NATO jau kreipėsi į CPVA dėl bendradarbiavimo. Toks bendradarbiavimas bei bendri valstybių pirkimai atveria naujas galimybes Lietuvos verslui.

Kiekvienas Lietuvos institucijos įgyvendinamas projektas didina Lietuvos matomumą ir žinomumą. Tai savo ruožtu didina atvykstantį turizmą Lietuvoje bei Lietuvos verslo galimybes užsienio šalyse.

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas kriminogeninei situacijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilies verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimto Įstatymo projekto nuostatos turės teigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai, nes:

1) atsiranda nauja niša Lietuvos gynybos pramonei. Jei Lietuvos viešojo administravimo subjektas turi tęstinius ETP projektus, Lietuvos gynybos pramonė gali orientotis į šių projektų pirkimus ir tokiu būdu savo gaminamus objektus parduoti užsienio šalims;

2) Lietuvos verslas įgyja galimybę pagal jam žinomą teisinį reglamentavimą – Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą ir poįstatyminius aktus – dalyvauti Lietuvos institucijų vykdomuose EPT lėšomis finansuojamuose viešuosiuose pirkimuose bei pristatyti savo prekes užsienio šalių ginkluotosioms pajėgoms.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektu siūlomos nuostatos neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymą kitų teisės aktų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys

terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projektu siūloma nauja sąvoka buvo įvertinta Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštaruja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų – kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymo projektui įgyvendinti įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės. Tarptautinių projektų įgyvendinimą, kaip ir iki šiol, numatoma finansuoti ne valstybės lėšomis, o būtent tų projektų, dėl kurių įgyvendinimo ir parengtas siūlomas Įstatymo projektas, lėšomis, tai yra tarptautinis donoras, sudarydamas sutartį dėl projekto įgyvendinimo su Lietuvos institucija, joje numato, kokia konkrečiai projekto lėšų dalis skiriama Lietuvos institucijai, įgyvendinančiai projektą.

14. Rengiant Įstatymo projektą gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą negauta specialistų vertinimų.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis

Ginklai, A kategorijos ginklai, tarpininkas, tarptautinis donoras.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
